

KPA Tjänstepensionsförsäkring

Redogörelse för investeringsbesluts huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer

Referensperiod 2023

Redogörelse för investeringsbesluts huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer

Finansmarknadsaktör: KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, 5493000FE6UT6IWYYK32

Sammanfattning

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB 5493000FE6UT6IWYYK32, ("KPA Tjänstepensionsförsäkring") beaktar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer i sina investeringsbeslut. Det sker i KPA Tjänstepensionsförsäkrings kapitalförvaltning för traditionell försäkring och inom ramen för KPA Tjänstepensionsförsäkrings fondselekteringsprocess för de fonder som utgör underliggande investeringar i fondförsäkring. Följande redogörelse är den konsoliderade redogörelsen för hur KPA Tjänstepensionsförsäkring beaktar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Denna redogörelse omfattar referensperioden från 1 januari till den 31 december 2023, och har tagits fram inom ramen för EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar (SFDR). Enligt SFDR definieras hållbarhetsfaktorer som miljörelaterade, sociala och personalrelaterade frågor, respekt för mänskliga rättigheter samt bekämpning av korruption och mutor.

KPA Tjänstepensionsförsäkring erbjuder trygga och hållbara pensioner som uppfyller kundernas och avtalsparternas förväntningar. Vi förvaltar drygt 290 miljarder kronor. Som en del av Folksamgruppen är vi en av de större institutionella ägarna i Sverige. Med denna roll följer ett stort ansvar och därför är hållbarhet integrerad i hela verksamheten. Vårt mål är att erbjuda en konkurrenskraftig avkastning, samtidigt som vi är en ledande aktör inom ansvarsfull kapitalförvaltning.

KPA Tjänstepensionsförsäkring erbjuder kommuner och regioner pensionsadministration och försäkring samt kollektivavtalad tjänstepension till deras anställda. KPA Tjänstepensionsförsäkrings förvaltning omfattar traditionell försäkring men erbjuder även fondförsäkring med ett utbud av externt förvaltade fonder.

KPA Tjänstepensionsförsäkring beaktar investeringars huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer både inför investeringsbeslut och i rollen som ägare. Detta arbete styrs av KPA Tjänstepensionsförsäkrings placeringskriterier, som är uppdelade i uteslutande och påverkande kriterier. Kapitalförvaltningen för traditionell försäkring utgår även från KPA Tjänstepensionsförsäkrings ägarpolicy samt principer för aktieägarengagemang. För att beakta investeringars huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer screenar KPA Tjänstepensionsförsäkring portföljerna löpande utifrån placeringskriterierna samt analyserar hållbarhetsdata från den årliga mätningen av indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Detta för att kunna bedöma vilka bolag som ska investeras i och vilka bolag som omfattas av påverkansarbete. Genom detta förfarande utesluter KPA Tjänstepensionsförsäkring investeringar i tillgångar som uteslutande bidrar till huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer, samtidigt som KPA Tjänstepensionsförsäkring påverkar befintliga investeringar att ta ett större ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings fondutbud anpassas efter avtalsparternas krav på fondutbud. Fonderna genomgår en särskild fondselekteringsprocess som ska följa de villkor som satts upp av avtalsparterna. I fondselekteringsprocessen för de fonder som utgör underliggande investeringar i fondförsäkring väljer KPA Tjänstepensionsförsäkring ut fonder som följer KPA Tjänstepensionsförsäkrings krav på hållbarhet och som fondbolaget i sin tur ska beakta vid sitt val av underliggande bolag i fonden. Samtliga utvalda fonder ska inte bara ha en välintegrerad hållbarhetsanalys i sina investeringsprocesser utan ska också arbeta med att påverka bolag de investerar i mot en högre grad av hållbarhet. KPA Tjänstepensionsförsäkring screenar löpande sitt fondutbud utifrån hållbarhetskriterier. Arbetet hjälper till att bedöma vilka fondbolag som ska omfattas av påverkansarbetet som syftar till att uppmuntra till att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption. Med hjälp av arbetet med screening säkerställs också att de utvalda fonderna fortfarande uppfyller uppställda hållbarhetskriterier alternativt ska övervägas att ersättas med nya fonder som bättre följer uppställda hållbarhetskriterier. Investeringsbesluten i själva fondförsäkringen fattas av kunderna genom val av en eller flera fonder i den aktuella försäkringens fondutbud.

Nedan finns en tabell för indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer (indikatorer). De mäter omfattningen av negativa konsekvenser för hållbarhetsutveckling som orsakas av en investering. Indikatorerna består av både obligatoriska indikatorer och sådana indikatorer som KPA Tjänstepensionsförsäkring själv ska välja inom bland annat klimat och miljö, mänskliga rättigheter och antikorruption. De valda indikatorerna kallas i tabellen nedan för "Andra indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer".

Under 2023 har KPA Tjänstepensionsförsäkring bland annat fokuserat på följande huvudsakliga negativa konsekvenser; koldioxidavtryck, fossila investeringar, verksamhet som negativt påverkar områden med känslig biologisk mångfald, överträdelser av internationella bolagsstandarder, exponering mot kontroversiella vapen och ojämn könsfördelning i styrelser.

Summary

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB 5493000FE6UT6IWYYK32, ("KPA Tjänstepensionsförsäkring"), considers principal adverse impacts of its investment decisions on sustainability factors. This applies to both KPA Tjänstepensionsförsäkring's traditional life insurance and the mutual funds offering. The present statement is the consolidated statement on principal adverse impacts on sustainability factors of KPA Tjänstepensionsförsäkring. This statement on principal adverse impacts on sustainability factors covers the reference period from 1 January to 31 December 2023, and has been drafted to comply with the EU:s Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR).

KPA Tjänstepensionsförsäkring is a provider of safe and sustainable pensions that meet the expectations of both the parties of the agreement and KPA Tjänstepensionsförsäkring's individual clients. KPA Tjänstepensionsförsäkring has around 290 billion SEK in assets under management. KPA Tjänstepensionsförsäkring is a part of the Folksam Group, making it one of the largest institutional owners in Sweden. The large capital managed on behalf of its clients comes with a great responsibility, and sustainability is therefore a core component of KPA Tjänstepensionsförsäkring's operations. KPA Tjänstepensionsförsäkring's goal is to offer a competitive return on its clients' capital, while at the same time being a leading actor within responsible

investments.

KPA Tjänstepensionsförsäkring is a provider of insurance, administrative services and collectively agreed occupational pensions to workers in the municipal and regional sectors in Sweden. While KPA Tjänstepensionsförsäkring primarily offers traditional life insurance to its clients, it also has a mutual fund offering with a selection of externally managed funds.

KPA Tjänstepensionsförsäkring considers principal adverse impacts of its investment decisions on sustainability factors; both prior to investments and in KPA Tjänstepensionsförsäkring's role as an active owner. These sustainability efforts are governed by KPA Tjänstepensionsförsäkring's investment criteria. KPA Tjänstepensionsförsäkring applies both exclusion and engagement criteria. The traditional life insurance is also governed by the ownership policy ("ägarpolicy") as well as the shareholder engagement principles ("Principer för aktieägarengagemang"). KPA Tjänstepensionsförsäkring considers principal adverse impacts on its investment decisions on sustainability factors in two primary ways; by continuously analyzing its portfolios in the traditional life insurance to ensure that all holdings comply with KPA Tjänstepensionsförsäkring's investment criteria, and by analyzing the results from the annual screening of principal adverse impact indicators. This ensures that all holdings comply with KPA Tjänstepensionsförsäkring's exclusion criteria and helps to determine whether a specific holding should be covered by KPA Tjänstepensionsförsäkring's corporate engagement efforts, where the team engages with and encourages the holdings to make additional efforts on climate transition, human rights, and anti-corruption. Through this process, KPA Tjänstepensionsförsäkring ensures that assets that are perceived to exclusively contribute to principal adverse impacts on sustainability factors are excluded from the portfolio.

KPA Tjänstepensionsförsäkring's fund offering is adapted to meet the needs of the parties of the agreement. The funds have to pass KPA Tjänstepensionsförsäkring's specific fund selection process and should meet the requirements set by the parties of the agreement. Each fund company is also responsible for ensuring that the criteria is met in their investment processes. All funds should have a well-defined sustainability component in their investment processes, and also continuously engage with their underlying holdings on environmental, social and governance (ESG) issues. The funds available on KPA Tjänstepensionsförsäkring's platform are continuously analyzed from a sustainability perspective. This screening helps to determine whether a specific fund company should be covered by KPA Tjänstepensionsförsäkring's engagement efforts, where the team encourages the companies and their asset managers to engage with the underlying holdings on ESG issues. The screening also helps to ensure that the funds offered continue to meet KPA Tjänstepensionsförsäkring's sustainability criteria, and that they should not be replaced by other funds that are better aligned with the criteria.

Below is a table of principal adverse impact indicators. The indicators measure the extent of negative impact on sustainable development, caused by an investment. There are both mandatory and voluntary indicators covering a wide range of sustainability matters, including climate and the environment, human rights and anti-corruption. The voluntary indicators in the table are referred to as "Other indicators for principal adverse impacts on sustainability factors".

Examples of principal adverse impact indicators that KPA Tjänstepensionsförsäkring has focused on in 2023 include: greenhouse gas (GHG) emissions, fossil fuel investments, activities that negatively affect areas with sensitive biodiversity, violations of international standards, exposure to controversial weapons and board gender diversity.

Beskrivning av de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer

Huvudsakliga negativa konsekvenser är investeringsbesluts mest negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer som rör miljö, sociala frågor och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter samt frågor rörande bekämpning av korruption och mutor. För att säkerställa att KPA Tjänstepensionsförsäkrings investeringar har en begränsad, negativ effekt på hållbarhetsfaktorer och för att kunna vidta åtgärder för att undvika eller minska dessa effekter analyserar KPA Tjänstepensionsförsäkring bland annat de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer som är beskrivna enligt tabellen här nedan. Det finns indikatorer för tre olika grupper; för investeringar i investeringsobjekt, för investeringar i statliga och överstatliga enheter och investeringar i fastigheter.

Obligatoriska indikatorer

Indikatorer som gäller för investeringar i investeringsobjekt

Indikator på negativa konsekvenser för hållbar utveckling	Mått	Konsekvenser år 2023	Konsekvenser år 2022	Förklaring	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod
KLIMATRELATERADE INDIKATORER OCH ANDRA MILJÖRELATERADE INDIKATORER					
Utsläpp av växthusgaser	1. Utsläpp av växthusgaser	Scope 1- växthusgasutsläpp	258 443,30 ton Co2e	218 072,18 ton Co2e	Traditionell försäkring: • KPA Tjänstepensionsförsäkrings kapitalförvaltning hanterar primärt arbetet med portföljens utsläppsreduktion och klimatomställning inom ramen för det internationella investerarsamarbetet Net Zero Asset Owner Alliance (AOA). Den långsiktiga målsättningen inom AOA är att placeringsportföljerna
		Scope 2- växthusgasutsläpp	81 833,22 ton Co2e	73 742,71 ton Co2e	
		Scope 3- växthusgasutsläpp	3 796 710,24 ton Co2e	2 757 175,89 ton Co2e	
		Sammanlagda	4 136 986,76	3 048 991,19	

		utsläpp av växthusgaser	ton Co2e	ton Co2e	<p>ska visa nettonollutsläpp av växthusgaser 2050.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Under 2023 har KPA Tjänstepensionsförsäkring fortsatt arbetet mot klimatdelmålen som har tagits fram för åren 2021-2025. Klimatdelmålen har tagits fram gemensamt inom Folksamgruppen, och arbetet sker tillsammans med de andra bolagen inom koncernen. Ett av delmålen är att få aktieportföljens största utsläppare att sätta vetenskapligt förankrade klimatmål godkända av Science Based Targets Initiative (SBTi) eller liknande. • För att följa KPA Tjänstepensionsförsäkrings framsteg inom klimatomställning och utsläppsreduktion mäter och rapporterar KPA Tjänstepensionsförsäkring, som en del av Folksamgruppen, aktieportföljens utsläpp av växthusgaser på kvartalsbasis, vilket KPA Tjänstepensionsförsäkring också har gjort under 2023. Analyserna publiceras dels i Folksamgruppens kvartalsrapporter, dels på helårsbasis i Folksamgruppens Års- och Hållbarhetsredovisning. Data för dessa analyser hämtas från MSCI, en välkänd och global leverantör av hållbarhetsdata. • Påverkansarbetet och mätningen av KPA Tjänstepensionsförsäkrings utsläpp kommer fortsätta under 2024 i linje med uppställda mål. I tillägg till det kommer nya klimatdelmål tas fram, som ska gälla mellan åren 2025 - 2030. <p>Fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPA Tjänstepensionsförsäkring har fortsatt arbetet med att följa fondbolagens medlemskap i Net Zero Asset Managers initiative (NZAMI). Initiativet innebär att fondbolaget åtar sig att stödja investeringar i linje med nettonollutsläpp fram till år 2050 eller tidigare. Vid mätningar har vi kunnat konstatera att fler bolag blir medlemmar.
--	--	-------------------------	----------	----------	---

						<ul style="list-style-type: none"> • Under 2023 har vi fortsatt följt upp fondbolagen för att få svar om hur många fonder som antagit SBTi. Vi ser att många fondbolag har antagit vetenskapligt förankrade klimatmål godkända av Science Based Target Initiative (SBTi) Vi ser att många fondbolag har antagit SBTi eller planerar för det. • Under 2024 planerar vi att fortsätta detta arbete enligt ovan beskrivning. I tillägg till det kommer klimatmål tas fram som ska gälla mellan åren 2025-2030.
	2. Koldioxidavtryck	Koldioxidavtryck	221,49 ton Co2 per EURm	229,73 ton Co2 per EURm		<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbetet sker inom ramen för vårt åtagande i AOA, se indikator 1. <p>Fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPA Tjänstepensionsförsäkring har fortsatt arbetet med att följa fondbolagens medlemskap i Net Zero Asset Managers initiative, se indikator 1. • Samtliga fonder ska redovisa sitt koldioxidavtryck. Koldioxidavtryck visas i fondlistan för respektive fond www.kpa.se.
	3. Investeringsobjektets växthusgasintensitet	Investeringsobjektets växthusgasintensitet	691,63 ton Co2 per EURm	598,64 ton Co2 per EURm	Växthusgas-intensiteten angiven i marknadsvärdesviktat medelvärde, ton koldioxid per miljon euro.	<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbetet sker inom ramen för vårt åtagande i AOA, se indikator 1. <p>I tillägg tittar KPA Tjänstepensionsförsäkring även specifikt på investeringsobjektens (portföljviktade) utsläppsintensitet när KPA Tjänstepensionsförsäkring kartlägger vilka noterade bolag KPA Tjänstepensionsförsäkring ska bedriva klimatrelaterat påverkansarbete mot. Enligt beskrivningen i indikator 1 är ett av KPA Tjänstepensionsförsäkrings delmål inom AOA att KPA Tjänstepensionsförsäkring, tillsammans med övriga bolag i Folksamgruppen, ska arbeta för att portföljens 86 mest utsläppsintensiva innehav ska anta vetenskapligt förankrade klimatomställningsmål godkända av Science Based Targets Initiative, där målet är att minst 50 procent av dem ska ha antagit ett SBT senast 2025.</p>

					<ul style="list-style-type: none"> För att uppnå detta för KPA Tjänstepensionsförsäkring individuella påverkansdialoger med dessa 86 bolag och rapporterar framstegen årligen i en separat rapport som skickas till AOA-sekretariatet. Vid utgången av 2023 hade 53,5 procent av bolagen på Folksamgruppens lista satt ett SBT vilket innebär att delmålet till 2025 är uppnått. <p>Fondförsäkring</p> <ul style="list-style-type: none"> KPA Tjänstepensionsförsäkring följer och bevakar specifika fondbolags planer med att ansluta till NZAMI och hur andelen av fondbolag som är anslutna till NZAMI i utbudet utvecklas, se indikator 1. Dessutom arbetar KPA Tjänstepensionsförsäkring med att fondbolagen ska anta vetenskapligt förankrade klimatomställningsmål godkända av Science Based tareget Initiative.
4. Exponering mot företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen	Andel av investeringar i företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen	2,55 %	2,13 %		<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> Utöver arbetet inom AOA har KPA Tjänstepensionsförsäkring under de senaste åren gjort regelbundna översyner av exponeringen mot energisektorn, i synnerhet bolag verksamma inom olja och gas. Arbetet har landat i en ny urvalsprocess för bolag i denna sektor, där KPA Tjänstepensionsförsäkring nu enbart kan äga bolag som har antagit nettonollmål samtidigt som de – enligt KPA Tjänstepensionsförsäkrings analys – ska vara bäst positionerade i klimatomställningen jämfört med sina konkurrenter. <p>I augusti och september 2023 gjorde KPA Tjänstepensionsförsäkring en analys och utvärdering av portföljbolagen i olje- och gassektorn, i syfte att utvärdera den faktiska omställningen i dessa bolag.</p> <p>Fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> Under 2023 har KPA Tjänstepensionsförsäkring fortsatt arbetet och ställt frågan till fondbolagen om fonderna exkluderar fossila bränslen. Utfallet har blivit att många av fonderna utesluter fossila bränslen.

						<p>Svaren möjliggör en dialog och påverkansarbete med berörda fondbolag. Vi screenar också fonderna två gånger per år genom att titta på exponeringen mot kol.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Under 2024 kommer KPA Tjänstepensionsförsäkring fortsätta detta arbete.
5. Andel av icke-förnybar energiförbrukning och energiproduktion	<p>Investeringsobjektets andel av icke-förnybar energiförbrukning och icke-förnybar energiproduktion från icke-förnybara energikällor jämfört med förnybara energikällor, uttryckt i procent av totala energikällor</p>	<p>Icke-förnybar energiförbrukning: 57,68 %</p> <p>Icke-förnybar energiproduktion: 20,75 %</p>	<p>Icke-förnybar energiförbrukning: 59,71 %</p> <p>Icke-förnybar energiproduktion: 25,17 %</p>	<p>Indikatorn finns inte att tillgå som summerat värde och därför har valet gjorts att redovisa delarna var för sig,</p>	<p>Traditionell försäkring och fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPA Tjänstepensionsförsäkring har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Indikatorn är emellertid något som regelbundet dyker upp i påverkansdialoger med innehav, där KPA Tjänstepensionsförsäkring vill se att tillgångarna i portföljen ställer om mot förbrukning (och där relevant, produktion) av förnybar energi. 	
6. Energiförbrukningsintensitet per sektor med stor klimatpåverkan	<p>Energiförbrukning i GWh per miljon euro i intäkter från investeringsobjekt, per sektor med stor klimatpåverkan</p>	<p>Jordbruk, skogsbruk och fiske: 1,22 GWh per EURm</p> <p>Byggverksamhet: 0,09 GWh per EURm</p> <p>Försörjning av el, gas, värme och kyla: 1,74 GWh per EURm</p> <p>Tillverkning: 0,87 GWh per EURm</p>	<p>Jordbruk, skogsbruk och fiske: 5,48 GWh per EURm</p> <p>Byggverksamhet: 0,11 GWh per EURm</p> <p>Försörjning av el, gas, värme och kyla: 1,60 GWh per EURm</p> <p>Tillverkning: 0,88 GWh per EURm</p>		<p>Traditionell försäkring och fondförsäkring</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPA Tjänstepensionsförsäkring har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Indikatorn täcks dock indirekt av det påverkansarbete som sker inom ramen för AOA, se punkt 1 för vidare beskrivning. 	

			<p>Utvinning av mineral: 1,05 GWh per EURm</p> <p>Fastighetsverksamhet: 0,37 GWh per EURm</p> <p>Transport och magasinering: 1,26 GWh per EURm</p> <p>Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshandling och sanering: 0,86 GWh per EURm</p> <p>Handel, reparation av motorfordon och motorcyklar: 0,06 GWh per EURm</p>	<p>Utvinning av mineral: 127,81 GWh per EURm</p> <p>Fastighetsverksamhet: 0,67 GWh per EURm</p> <p>Transport och magasinering: 1,47 GWh per EURm</p> <p>Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshandling och sanering: 0,42 GWh per EURm</p> <p>Handel, reparation av motorfordon och motorcyklar: 1,17 GWh per EURm</p>		
Biologisk mångfald	7. Verksamhet som negativt påverkar områden med känslig biologisk mångfald	Andel av investeringar i investeringsobjekt med platser/projekt belägna i eller i närheten av områden med känslig biologisk	2,27 %	2,28 %		<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> KPA Tjänstepensionsförsäkring anser att bristande datatillgång gör det utmanande att analysera den indirekta påverkan som bolagets investeringar har på biologisk mångfald. Samtidigt inser KPA Tjänstepensionsförsäkring att de investeringar som görs och de tillgångar som förvaltas har en inverkan på

		mångfald där investeringsobjektens verksamhet påverkar dessa områden negativt.				<p>biologisk mångfald.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Under 2022 skrev KPA Tjänstepensionsförsäkring, som en del av Folksamgruppen, under Finance for Biodiversity Pledge, vilket bland annat innebär att KPA Tjänstepensionsförsäkring ska sätta mål kopplade till biologisk mångfald för investeringsverksamheten. • Under 2023 har KPA Tjänstepensionsförsäkring utvärderat befintliga initiativ inom biologisk mångfald samt anslutit till flera internationella påverkansinitiativ på temat biologisk mångfald, tillsammans med andra investerare. Exempel inkluderar Shareactions "Pesticides and Biodiversity"-initiativ, Nature Action 100 och PRI Spring. • Övriga initiativ på temat är Sustainable forests and finance och FAIRR Biodiversity and Climate Risk in Aquaculture/Aquafeed. Folksam Tjänstepension gör även investeringar i obligationer med koppling till ekosystemens omfattning och tillstånd, till exempel obligationer från Världsbanken. <p>Fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi har under 2023 undersökt om fondbolagen har åtagit sig att sätta upp mål för biologisk mångfald. Exempelvis deltagande i Finance for Biodiversity. (FIB). • KPA Tjänstepensionsförsäkring kommer
--	--	--	--	--	--	---

						följa detta initiativ under 2024
Vatten	8. Utsläpp till vatten	Ton utsläpp till vatten som genereras av investeringsobjekt per miljon investerade euro, uttryckt som ett vägt genomsnitt	0,52 ton per EURm	0,50 ton per EURm		Traditionell försäkring och fondförsäkring: • KPA Tjänstepensionsförsäkring har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Vi har dock indikatorn i åtanke när vi bedriver påverkansarbete och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant.
Avfall	9. Farligt avfall och radioaktivt avfall	Ton farligt avfall och radioaktivt avfall som genereras av investeringsobjekt per miljon investerade euro, uttryckt som ett vägt genomsnitt	1,11 ton per EURm	5,90 ton per EURm		Traditionell försäkring och fondförsäkring: • KPA Tjänstepensionsförsäkring har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Vi har dock indikatorn i åtanke när vi bedriver påverkansarbete och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant.
INDIKATORER FÖR SOCIALA FÖRHÅLLANDEN OCH PERSONALFRÅGOR, RESPEKT FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER SAMT FRÅGOR RÖRANDE BEKÄMPNING AV KORRUPTION OCH MUTOR						
Sociala förhållanden och personalfrågor	10. Brott mot FN:s globala överenskommelse och OECD:s riktlinjer för multinationella företag	Andel av investeringar i investeringsobjekt som har varit inblandade i brott mot FN:s globala överenskommelse eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag	0,11 %	0,06 %		Traditionell försäkring: • KPA Tjänstepensionsförsäkrings påverkande kriterier grundar sig i stor utsträckning på FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Vår inställning är i första hand inte att välja bort investeringar, utan att försöka påverka så många som möjligt att bli bättre på att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption. • Mot bakgrund av detta har KPA Tjänstepensionsförsäkring under 2023 fortsatt analysera hur portföljbolagen förhåller sig till denna indikator, för att säkerställa att de bolag vi äger uppfyller de krav som exempelvis FN:s Global Compact medför. Vi strävar även efter att de portföljbolag som inte redan gör det åtar sig att följa och årligen rapportera i enlighet med principerna i FN:s Global Compact, och tar upp detta i påverkansdialoger med innehav i de fall det är påkallat.

					<ul style="list-style-type: none"> • Vår data hjälper oss att kartlägga bolag som systematiskt agerar i strid med FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag, samt andra internationella konventioner och överenskommelser inom klimat och miljö, mänskliga rättigheter och bolagsstyrning. Vid upprepade överträdelser initierar vår dataleverantör en påverkansdialog med det aktuella bolaget, som investerare bjuds in till att delta i. Om det bedöms relevant deltar KPA Tjänstepensionsförsäkring i de påverkansdialogerna. Vi har självklart också möjlighet att initiera egna dialoger med bolagen. • Under 2024 planerar KPA Tjänstepensionsförsäkring att fortsätta detta arbete enligt ovan beskrivning. <p>Fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fondbolag som KPA Tjänstepensionsförsäkring väljer ut ska i investeringsprocessen för de aktuella fonderna ta hänsyn till hållbarhet. Det innebär bland annat att hållbarhetsfrågor ska beaktas i de ekonomiska bolagsanalyser och investeringsbeslut som görs när fonden investerar, men det behöver inte vara avgörande för vilka investeringar som görs. De internationella normer och konventioner som särskilt ska beaktas är: <ul style="list-style-type: none"> • FN:s Global Compact • OECD:s riktlinjer för multinationella företag • FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI-Principles for Responsible Investments) • FN:s Mål för hållbar utveckling • KPA Tjänstepensionsförsäkrings inställning är att de utvalda fonderna arbetar med att påverka bolag till ett förbättrat beteende snarare än att helt avstå från att investera i bolag som inte nått upp till en önskvärd nivå i sitt hållbarhetsarbete
--	--	--	--	--	---

						<ul style="list-style-type: none"> • Mot bakgrund av detta har KPA Tjänstepensionsförsäkring under 2023 fortsatt analysera hur fonderna förhåller sig till denna indikator, för att säkerställa att de fondbolag KPA Tjänstepensionsförsäkring erbjuder uppfyller de krav som exempelvis FN:s Global Compact medför. • KPA Tjänstepensionsförsäkring använder data som hjälper oss att kartlägga bolag som systematiskt agerar i strid med FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag, samt andra internationella konventioner och överenskommelser inom klimat och miljö, mänskliga rättigheter och bolagsstyrning. • Under 2024 planerar vi att fortsätta detta arbete enligt ovan beskrivning.
	11. Inga processer och efterlevnads-mekanismer för att övervaka efterlevnaden av FN:s globala överenskommelse och OECD:s riktlinjer för multinationella företag	Andel av Investeringar i investeringsobjekt utan strategier för att övervaka efterlevnaden av FN:s globala överenskommelse eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag eller mekanismer för klagomåls-hantering av brott mot FN:s globala överenskommelse eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag	14,62 %	23,32 %		<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se indikator 10. • Under 2023 har vi lyft denna fråga vid ett flertal påverkansdialoger. KPA Tjänstepensionsförsäkring strävar efter att de bolag vi äger har rätt rutiner på plats för att kontinuerligt leva upp till de krav som dessa ramverk medför. <p>Fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se indikator 10. • Under 2023 har KPA Tjänstepensionsförsäkring ställt frågan om regelefterlevnad till samtliga fondbolag eftersom vi strävar efter att fondbolag har rätt rutiner på plats för att kontinuerligt leva upp till de krav som dessa ramverk medför. • Under 2024 planerar KPA Tjänstepensionsförsäkring att fortsätta detta arbete enligt ovan beskrivning.
	12. Ojusterad löneklyfta mellan könen	Genomsnittlig ojusterad löneklyfta mellan könen hos	16,53 %	16,05 %		<p>Traditionell försäkring och fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPA Tjänstepensionsförsäkring har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. KPA Tjänstepensionsförsäkring har dock indikatorn i

		investeringsobjekt				<p>åtanke när vi bedriver påverkansarbete, och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se mer information kring generellt arbete inom jämställdhet och mångfald under indikator 13.
13. Jämnare könsfördelning i styrelserna		Genomsnitt för manlig och kvinnlig representation bland styrelseledamöter i investeringsobjekt, uttryckt i procentandel av samtliga styrelseledamöter	18,36 %	18,94 %		<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPA Tjänstepensionsförsäkrings ägarpolicy säger bland annat att vår ägarstyrning i svenska bolag i huvudsak ska baseras på vad som föreskrivs i Svensk kod för bolagsstyrning ("Koden"), som säger att en jämn könsfördelning i styrelser ska eftersträvas. KPA Tjänstepensionsförsäkring strävar därför alltid efter detta i de fall vi sitter i en valberedning eller bedriver påverkansdialoger med ett portföljbolag. • KPA Tjänstepensionsförsäkring har under mycket lång tid aktivt drivit frågor rörande jämställdhet och mångfald, både i de bolag vi äger och i näringslivet i stort. Under 2023 lyfte vi frågan om jämställdhet i styrelsen både i påverkansdialoger med innehav och vid ett antal svenska årsstämmor. KPA Tjänstepensionsförsäkring planerar att fortsätta detta arbete under 2024. <p>Fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPA Tjänstepensionsförsäkring har under lång tid aktivt drivit frågor rörande jämställdhet och mångfald. Under 2023 lyftes denna fråga igen till alla fondbolag på plattformen. KPA Tjänstepensionsförsäkring ser fortfarande underrepresentation av kvinnor i fondbolagens styrelser även om en förflyttning har skett. • KPA Tjänstepensionsförsäkring planerar att fortsätta detta arbete under 2024.
14. Exponering mot kontroversiella vapen (antipersonella minor, klusterammunition,		Andel av investeringar i investeringsobjekt som är involverade i tillverkning eller försäljning av	0%	0 %		<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPA Tjänstepensionsförsäkring analyserar denna indikator och säkerställer att siffran är 0 för portföljen, Detta görs dels i den process KPA Tjänstepensionsförsäkring arbetar utifrån när aktieportföljen sätts samman, dels genom kontinuerlig

	kemiska vapen och biologiska vapen)	kontroversiella vapen				<p>screening av aktieportföljen tillsammans med Sustainalytics och Swedbank Robur. När det bedöms relevant sker en efterföljande analys och tolkning av avdelningen för Ansvarsfullt ägande. Exponering mot företag verksamma inom kontroversiella vapen är ett uteslutande kriterium, vilket innebär att KPA Tjänstepensionsförsäkring är förhindrade att investera i dessa verksamheter.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Under 2023 har KPA Tjänstepensionsförsäkring genomfört detta arbete enligt ovan, vilket KPA Tjänstepensionsförsäkring även planerar att göra under 2024. <p>Fondförsäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPA Tjänstepensionsförsäkring äger inga egna fonder. Vi erbjuder fonder från externa fondbolag. • KPA Tjänstepensionsförsäkrings utvalda fonder ska exkludera bolag som tillverkar kontroversiella vapen. KPA Tjänstepensionsförsäkring analyserar och följer upp denna indikator genom screening av fondernas innehav. Screeningen utförs av ett externt analysföretag och sker två gånger per år. KPA Tjänstepensionsförsäkring analyserar svaren från analysföretaget och tar därefter beslut om vidare påverkansarbete. En exponering via en fonds investeringar styrs inte av KPA Tjänstepensionsförsäkring. Om ett innehav flaggas för kontroversiella vapen bedriver KPA Tjänstepensionsförsäkring dialog och påverkansarbete med berört fondbolag rörande det aktuella innehavet. En löpande bedömning görs inför eventuellt beslut att ersätta fonden. • Under 2023 har KPA Tjänstepensionsförsäkring genomfört detta arbete enligt ovan, vilket vi även planerar att göra under 2024.
--	-------------------------------------	-----------------------	--	--	--	---

Indikatorer som gäller för investeringar i statliga och överstatliga enheter

Indikator på negativa konsekvenser för hållbar utveckling		Mått	Konsekvenser år 2023	Konsekvenser år 2022	Förklaring	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod
Miljö	15. Växthusgasintensitet	Investeringsobjektens växthusgasintensitet	0,16 Kton per EURm	0,12 Kton per EURm	Växthusgas-intensiteten angiven i marknadsvärdesviktat medelvärde, ton koldioxid per miljon euro.	Traditionell försäkring och fondförsäkring: • KPA Tjänstepensionsförsäkring har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. KPA Tjänstepensionsförsäkring har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant.
Sociala aspekter	16. Investeringsobjektens hemvist där det förekommer bristande samhällsansvar	Antal länder där investeringsobjekten har sin hemvist där det förekommer bristande samhällsansvar (i absoluta tal och relativa tal, dividerat med samtliga länder där investeringsobjekten har sin hemvist), enligt internationella fördrag och konventioner, Förenta nationernas principer och, i förekommande fall, nationell lagstiftning.	Antal länder: 0 st Andel länder: 0,00 %	Antal länder: 0 st Andel länder: 0,00 %		Traditionell försäkring: • KPA Tjänstepensionsförsäkring investerar bara i ett fåtal länder (i huvudsak Sverige, USA) för att undvika negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer, samt i överstatliga organisationer (Världsbanken) vars syfte är att främja positiv utveckling inom hållbarhetsfrågor. • KPA Tjänstepensionsförsäkrings investeringar i överstatliga organisationer görs ofta med hållbarhet som tema – exempelvis gröna och sociala obligationer. Därmed är KPA Tjänstepensionsförsäkrings ambition att investeringen ska bidra positivt inom hållbarhetsfrågor, och därmed ha begränsade negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. • KPA Tjänstepensionsförsäkring har fortsatt detta arbete under 2023 och planerar att göra det även under 2024. Fondförsäkring: • KPA Tjänstepensionsförsäkring har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. KPA Tjänstepensionsförsäkring har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant.

Indikatorer som gäller för investeringar i fastigheter

Indikator på negativa konsekvenser	Mått	Konsekvenser	Konsekvenser	Förklaring	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål
------------------------------------	------	--------------	--------------	------------	---

för hållbar utveckling			år 2023	år 2022		för nästa referensperiod
Fossila bränslen	17. Exponering mot fossila bränslen genom fastigheter	Andel av investeringar i fastigheter som är involverade i utvinning lagring, transport eller tillverkning av fossila bränslen.	0,00 %	0,00 %	Denna indikator är endast relevant för traditionell försäkring eftersom den inte avser underliggande investeringar i fonder.	<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPA Tjänstepensionsförsäkring hyr inte ut direktägda fastigheter¹ till företag verksamma inom fossila bränslen. • KPA Tjänstepensionsförsäkring utvecklar heller inte fastigheter åt bolag verksamma inom exempelvis vapenproduktion, pornografi eller andra branscher som strider mot placeringskriterierna. • KPA Tjänstepensionsförsäkring har en process för urval av hyresgäster vilket är vårt sätt att reducera risken för att vår verksamhet bidrar med huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. • Under 2023 har vi bedrivit vår verksamhet i linje med ovan, vilket vi också planerar att göra under 2024.
Energi-effektivitet	18. Exponering mot energieffektiva fastigheter	Andel av investeringar i energieffektiva fastigheter.	30,03 %	29,76 %	Denna indikator är endast relevant för traditionell försäkring eftersom den inte avser underliggande investeringar i fonder	<p>Traditionell försäkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KPA Tjänstepensionsförsäkring lägger stor vikt vid att vara en ansvarsfull fastighetsägare. • KPA Tjänstepensionsförsäkring sätter tydliga miljömål på energiförbrukning, CO2-utsläpp och miljöcertifieringar. All fastighetsrelaterad köp in är märkt med Bra Miljöval. KPA Tjänstepensionsförsäkring klimatkompenserar för de CO2-utsläpp som fastighetsinnehavet genererar genom Vi-skogen och genom att köpa Klimatneutral värme. • Under 2023 har KPA Tjänstepensionsförsäkring ökat andelen gröna hyresavtal till 75% (54% 2022) medan andelen miljöcertifierade fastigheter i vårt bestånd låg stabilt på 75% (76% 2022). • Under 2023 fortsatte Energianvändningen i beståndet att minska, från 102 till 94 kilowattimmar

¹ Med direktägda fastigheter avses även de fastigheter som ägs genom fastighetsägande dotterbolag

						<p>per kvadratmeter. För att minska energianvändningen i fastigheterna i den takt vi har föresatt oss och i linje med de mål vi har satt upp i AOA har vi under året investerat cirka 40 miljoner kronor i olika energiprojekt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Under 2023 planerar KPA Tjänstepensionsförsäkring att fortsätta detta arbete i linje med våra strategier och mål.
--	--	--	--	--	--	---

Andra indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (Valda indikatorer)

YTTERLIGARE KLIMAT- OCH MILJÖRELATERADE INDIKATORER

Negativa konsekvenser för hållbar utveckling	Negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (kvalitativa eller kvantitativa)	Mått	
Indikatorer som gäller för investeringar i investeringsobjekt			
Utsläpp	4. Investeringar i företag utan initiativ för minskning av koldioxidutsläpp	Konsekvenser år 2023	Konsekvenser år 2022
		Andel av investeringar i investeringsobjekt utan initiativ för minskning av koldioxidutsläpp som syftar till att anpassa sig till Parisavtalet: 10,08 %	Andel av investeringar i investeringsobjekt utan initiativ för minskning av koldioxidutsläpp som syftar till att anpassa sig till Parisavtalet: 12,41 %
Indikatorer som gäller för investeringar i fastigheter			
Utsläpp av växthusgaser	18. Utsläpp av växthusgaser	Konsekvenser år 2023	Konsekvenser år 2022
		Scope 1 och Scope 2 summerat – växthusgasutsläpp som genereras av fastigheter:	Scope 1 och Scope 2 summerat – växthusgasutsläpp som genereras av

		1 869,41 ton Co2e	fastigheter: 1 310,61 ton Co2e
Energiförbrukning	19. Energiförbrukningsintensitet	Energiförbrukning i GWh av ägda fastigheter per kvadratmeter: 0,004	Energiförbrukning i GWh av ägda fastigheter per kvadratmeter: 0,004
YTTERLIGARE INDIKATORER FÖR SOCIALA FÖRHÅLLANDEN OCH PERSONALFRÅGOR, RESPEKT FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER SAMT FRÅGOR RÖRANDE BEKÄMPNING AV KORRUPTION OCH MUTOR.			
Indikatorer som gäller för investeringar i investeringsobjekt			
Negativa konsekvenser för hållbar utveckling	Negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (kvalitativa eller kvantitativa)	Mått	
Sociala förhållanden och personalfrågor	4. Ingen uppförandekodex för leverantörer	Konsekvenser år 2023	Konsekvenser år 2022
		Andel av investeringar i investeringsobjekt utan leverantörens uppförandekodex (mot osäkra arbetsförhållanden, osäkert arbete, barnarbete och tvångsarbete): 0,86 %	Andel av investeringar i investeringsobjekt utan leverantörens uppförandekodex (mot osäkra arbetsförhållanden, osäkert arbete, barnarbete och tvångsarbete): 0,99 %
Mänskliga rättigheter	9. Ingen policy för mänskliga rättigheter	Andel investeringar i enheter utan en policy för mänskliga rättigheter: 2,00%	Andel investeringar i enheter utan en policy för mänskliga rättigheter: 1,29 %

KPA Tjänstepensionsförsäkrings kapitalförvaltning för traditionell försäkring

Referensperiod 2023

Beskrivning av policyer för att identifiera och prioritera de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer

KPA Tjänstepensionsförsäkring har i över två decennier arbetat med vad KPA Tjänstepensionsförsäkring kallar för ansvarsfull kapitalförvaltning i traditionell försäkring. Detta innefattar arbetet med riskstyrning, hur och var KPA Tjänstepensionsförsäkring investerar kundernas pengar, samt hur KPA Tjänstepensionsförsäkring arbetar med hållbarhetsfrågor och ägarstyrning i portföljens tillgångar. KPA Tjänstepensionsförsäkring beaktar investeringars huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer både inför investeringsbeslut och i rollen som ägare.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings hållbarhetsarbete inom kapitalförvaltningen för traditionell försäkring styrs av KPA Tjänstepensionsförsäkring Ägarpolicy och placeringskriterier. Detta styrdokument uppdaterades och antogs av styrelsen i KPA Tjänstepensionsförsäkring den 26 oktober 2023. Vidare följer KPA Tjänstepensionsförsäkring även Principer för aktieägarengagemang, som har antagits av styrelsen och har tagits fram som komplement till ovan nämnda dokument.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings Ägarpolicy och placeringskriterier, där de senare delas upp i uteslutande och påverkande kriterier, är KPA Tjänstepensionsförsäkrings sätt att identifiera, prioritera och bedöma huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer i KPA Tjänstepensionsförsäkring process för investeringsbeslut och påverkansarbete. Samtliga tillgångsslag omfattas av placeringskriterierna. Detta innebär även att KPA Tjänstepensionsförsäkring vidtar åtgärder för att undvika och minska investeringarnas huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Inom ramen för detta arbete ingår också även att överväga hur sannolikt det är att huvudsakliga negativa konsekvenser blir verklighet samt hur allvarliga de kan bli.

Inför investeringsbeslut sätter KPA Tjänstepensionsförsäkrings uteslutande kriterier de yttre ramarna för vad KPA Tjänstepensionsförsäkring kan investera i och inte. Kriterierna sorterar bort investeringar i verksamheter som KPA Tjänstepensionsförsäkring har bedömt uteslutande bidrar med huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer, samtidigt som dessa verksamheters natur medför att investeringarna bedöms ha en begränsad möjlighet att ställa om i en mer hållbar riktning. Exempel på detta är investeringar i tobak, pornografi och kommersiell spelverksamhet. Det finns mer information om uteslutande kriterier på bolagets hemsida.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings påverkande kriterier styr arbetet med att försöka påverka de tillgångar KPA Tjänstepensionsförsäkring äger i en mer hållbar riktning. KPA Tjänstepensionsförsäkring ska särskilt verka för att de tillgångar som ägs tar ett större ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot alla former av korruption. I påverkansarbetet beaktas också huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Det sker genom att KPA Tjänstepensionsförsäkring löpande screenar portföljerna utifrån placeringskriterierna samt analyserar hållbarhetsdata från den årliga mätningen av indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Detta för att kunna bedöma vilka bolag som ska investeras i och vilka bolag som ska omfattas av påverkansarbete.

KPA Tjänstepensionsförsäkring är en del av Folksamgruppen. Folksamgruppens historik samt varumärkeskännedom på den svenska marknaden gör att KPA Tjänstepensionsförsäkring har större möjligheter att påverka svenska snarare än utländska innehav. Folksamgruppen är även en mindre ägare i utländska tillgångar jämfört med svenska. Därför ska huvudparten av påverkansarbetet centreras till Sverige, medan påverkansarbete i utländska innehav typiskt sett

sker i samarbete med andra investerare och/eller tillsammans med KPA Tjänstepensionsförsäkrings leverantörer av hållbarhetsdata.

Vidare prioriterar KPA Tjänstepensionsförsäkring sitt påverkansarbete utifrån en rad olika parametrar, bland annat storleken på investering, hur stor ägarandel KPA Tjänstepensionsförsäkring har i den aktuella tillgången jämfört med andra ägare, samt vilken faktisk påverkan KPA Tjänstepensionsförsäkring bedömer att insatserna kan ha. Större investeringar och större ägarandel resulterar i ett mer prioriterat ärende. Vid incidenter som bidrar till huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer prioriterar KPA Tjänstepensionsförsäkring de ärenden som har större omfattning. KPA Tjänstepensionsförsäkring behåller ett visst mått av flexibilitet i påverkansarbetet för att snabbt kunna anpassa insatserna utifrån en förändrad omvärld. Utgångspunkten är alltid att påverka innehaven i en mer hållbar riktning. Om ett bolag inte möter företagets syn på hållbarhet efter påverkansdialoger kan innehavet avyttras.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings ägarpolicy ger riktlinjer i hur KPA Tjänstepensionsförsäkring ska bete sig som ägare. Ägarpolicyn säger bland annat att KPA Tjänstepensionsförsäkring ska verka för en långsiktigt god avkastning på det förvaltade kapitalet samtidigt som innehavens verksamheter bidrar till en hållbar värld. KPA Tjänstepensionsförsäkrings Principer för aktieägarengagemang uppdaterades och antogs senast av bolagets styrelse den 14 december 2023, och fungerar som komplement till Ägarpolicy och placeringskriterier.

Sammantaget innebär ovan nämnda styrdokument att KPA Tjänstepensionsförsäkring väljer bort tillgångar som anses uteslutande bidra med negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer, samtidigt som KPA Tjänstepensionsförsäkring försöker påverka de tillgångar KPA Tjänstepensionsförsäkring faktiskt äger att ta ett större ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption och därmed begränsa sin riskexponering mot huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer.

Implementeringen av ovan nämnda styrdokument sköts av enheten Kapitalförvaltning och hållbarhet. Samtliga tillgångsförvaltare har ett ansvar att investeringar görs i linje med styrdokument, dessutom har enheten Ansvarsfullt ägande ett särskilt ansvar för det arbete som sker inom ramen för påverkande kriterier samt för att löpande se till så att tillgångsportföljen analyseras utifrån uteslutande kriterier.

Metoden för att välja ut de valbara indikatorerna som det redogörs för under rubriken ”Andra indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer” tar sin utgångspunkt i dels befintliga styrdokument för att säkerställa att de bedöms vara relevanta för KPA Tjänstepensionsförsäkrings prioriteringar inom hållbarhetsområdet, dels vilka indikatorer som bedöms ha tillfredsställande tillgång på data. I KPA Tjänstepensionsförsäkrings arbete görs en bästa bedömning av hur sannolikt det är att dessa huvudsakliga negativa konsekvenser blir verklighet samt hur allvarliga de kan bli.

I arbetet med att identifiera och beakta huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer använder sig KPA Tjänstepensionsförsäkring primärt av data från MSCI och Sustainalytics – två internationellt erkända leverantörer av hållbarhetsdata. Det är generellt en stor utmaning för alla finansmarknadsaktörer att det saknas data avseende vissa indikatorer. Den totala data KPA Tjänstepensionsförsäkring har fått för sina investeringar visar att täckningsgraden även i år varierar stort och för flera indikatorer är täckningsgraden för investeringarna mycket låg. KPA Tjänstepensionsförsäkring har haft och har alltjämt en löpande dialog med sina leverantörer för att säkerställa att de samlar in all data som finns att tillgå och KPA Tjänstepensionsförsäkrings uppfattning är att en annan dataleverantör hade ställts inför samma utmaning med bristande datatäckning. KPA Tjänstepensionsförsäkring har identifierat att data för alternativa investeringar inte är lättillgängligt och har därför påbörjat ett arbete att kontakta alla innehav för att få fram data för indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser.

Eftersom data inte heller är lättillgängligt för fonder har KPA Tjänstepensionsförsäkring baserat beräkningen av indikatorer för fonder på genomlyst data

rapporterad till tredjepartsleverantör av fonderna själva. Med genomlyst data avses att informationen har hämtats från de underliggande investeringarna.

I arbetet med att identifiera och beakta huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer använder sig KPA Tjänstepensionsförsäkring primärt av data från MSCI och Sustainalytics – två internationellt erkända leverantörer av hållbarhetsdata. Det är generellt en stor utmaning för alla finansmarknadsaktörer att det saknas data avseende vissa indikatorer. Den totala data KPA Tjänstepensionsförsäkring har fått för sina investeringar visar att täckningsgraden även i år varierar stort och för flera indikatorer är täckningsgraden för investeringarna mycket låg. KPA Tjänstepensionsförsäkring har haft och har alltjämt en löpande dialog med sina leverantörer för att säkerställa att de samlar in all data som finns att tillgå och KPA Tjänstepensionsförsäkring uppfattning är att en annan dataleverantör hade ställts inför samma utmaning med bristande datatäckning. KPA Tjänstepensionsförsäkring har identifierat att data för alternativa investeringar inte är lättillgängligt och har därför påbörjat ett arbete att kontakta alla innehav för att få fram data för indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser.

Eftersom data inte heller är lättillgänglig för fonder har KPA Tjänstepensionsförsäkring baserat beräkningen av indikatorer för fonder på genomlyst data rapporterad till tredjepartsleverantör av fonderna själva. Med genomlyst data avses att informationen har hämtats från de underliggande investeringarna.

Policyer för aktieägarengagemang

KPA Tjänstepensionsförsäkring är övertygade om att välskötta bolag, som integrerar hållbarhet i sin affärsmodell, över tid överträffar bolag med svag bolagsstyrning och utan fokus på hållbarhetsfrågor. Därför är det också naturligt för KPA Tjänstepensionsförsäkring, att i sin roll som aktieägare, lägga stor vikt vid att diskutera klimat och miljö, mänskliga rättigheter, anti-korruption och andra hållbarhetsfrågor med sina noterade innehav och andra tillgångar som KPA Tjänstepensionsförsäkring investerar i. I arbetet ingår också att som aktieägare arbeta för att minska huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer.

Enligt avsnittet ovan i denna redogörelse sker detta arbete med utgångspunkt i KPA Tjänstepensionsförsäkrings placeringskriterier och Ägarpolicy, samt med Principer för aktieägarengagemang som komplement. Det senare sammanfattas enligt nedan:

Sammanfattning – Principer för aktieägarengagemang, KPA Tjänstepensionsförsäkring	
1.	Vi övervakar bolagen i relevanta ägarstyrningsfrågor
2.	Vi för dialoger med företrädare för bolag
3.	Vi utövar vår rösträtt och andra rättigheter som är knutna till aktieinnehavet
4.	Vi samarbetar med andra ägare
5.	Vi kommunicerar med relevanta intressenter i bolag
6.	Vi hanterar faktiska och potentiella intressekonflikter

Folksamgruppens enhet för Ansvarsfullt ägande hanterar KPA Tjänstepensionsförsäkrings aktieägarengagemang genom påverkansarbete. Arbetet sker med utgångspunkt i ovannämnda styrdokument och bedrivs primärt via bolagsstämmor, i valberedningar, i direkt dialog med företrädare för bolagen samt i olika typer av samverkansprojekt med andra investerare och intresseorganisationer.

Företag och branscher skiljer sig åt i sina affärsmetoder och hur de hanterar olika utmaningar. KPA Tjänstepensionsförsäkring fokuserar därför på respektive portföljbolags mest väsentliga hållbarhetsfrågor, vilket innebär att fokus för påverkansarbetet skiljer sig mellan olika investeringar. Vidare prioriterar KPA Tjänstepensionsförsäkring vilka bolag KPA Tjänstepensionsförsäkring kontaktar utifrån en rad olika faktorer, bland annat storleken på innehav, vilken marknad de befinner sig i, samt vilken möjlighet till påverkan KPA Tjänstepensionsförsäkring bedömer att KPA Tjänstepensionsförsäkring har.

Inom ramen för KPA Tjänstepensionsförsäkrings aktieägarengagemang och påverkansarbete beaktas bland annat indikatorer såsom utsläpp av växthusgaser, växthusgasintensitet, fossila investeringar, överträdelser av internationella bolagsstandarder, ojusterad löneklyfta mellan könen, exponering mot kontroversiella vapen och ojämn könsfördelning i styrelser. Därutöver beaktar KPA Tjänstepensionsförsäkring genom vår omvärldsanalys även övriga indikatorer.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings arbete med ansvarsfull kapitalförvaltning – vilket innefattar hur vi beaktar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer – är under ständig utveckling och anpassas i viss mån med utvecklingen i omvärlden och på finansmarknaden. Detta innebär att både styrdokument och det praktiska arbetet kan komma att ändras i framtiden om det inte sker någon minskning av huvudsakliga negativa konsekvenser under en längre tid (mer än ett år), men ytterst kan det innebära att KPA Tjänstepensionsförsäkring väljer in en annan mer hållbar investering.

Hänvisningar till internationella standarder

KPA Tjänstepensionsförsäkrings hållbarhetsarbete inom investeringsverksamheten styrs av KPA Tjänstepensionsförsäkring påverkande och uteslutande placeringskriterier samt Ägarpolicy. Dessa styrdokument är i sin tur baserade på internationella konventioner och standarder, exempelvis OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s Principer för Ansvarsfulla Investeringar (PRI) samt FN:s Global Compact.

KPA Tjänstepensionsförsäkring screenar löpande sina noterade innehav både utifrån uteslutande kriterier och utifrån internationella konventioner och normer. I den normbaserade screeningen utgår KPA Tjänstepensionsförsäkring från bland annat OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s Global Compact. De noterade innehaven analyseras även utifrån internationella standarder av en extern leverantör av hållbarhetsdata två gånger per år. Via detta tillvägagångssätt analyseras överensstämmelsen med internationella standarder samt indikatorerna för sociala förhållanden och personalfrågor vilka beskrivs i detalj i relevant avsnitt i tabellen "Beskrivning av de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer". Screeningen ger även underlag för påverkansdialoger i de fall ett innehavs verksamhet strider mot något av ovannämnda nämnda ramverk.

KPA Tjänstepensionsförsäkring använder sig i dagsläget inte av någon framåtblickande klimatdata på portföljnivå när portföljerna sätts samman, eftersom bolaget har gjort bedömningen att datan än så länge är bristfällig. KPA Tjänstepensionsförsäkring analyserar och rapporterar historisk klimatdata för portföljen, och tar del av framåtblickande analyser och scenarion från individuella portföljbolag i samband med påverkansdialoger. Folksamgruppen är även medgrundare till UN Convened Net Zero Asset Owner Alliance (AOA), där medlemmarna åtagit sig att placeringsportföljerna ska visa nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2050, i linje med målen i Parisavtalet. Fokus inom alliansen handlar om att åstadkomma en verklig klimatomställning i världsekonomin, och att använda den förändringskraft som finns när många ägare går samman med en gemensam och tydlig målsättning. Inom ramen för KPA Tjänstepensionsförsäkring arbete i AOA har KPA Tjänstepensionsförsäkring utvecklat delmål till 2025, som bland annat innefattar att utsläppen från KPA Tjänstepensionsförsäkrings aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent fram till 2025 (basår 2019), samtidigt som KPA Tjänstepensionsförsäkring ska arbeta för att aktieportföljernas största utsläppare ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål (Science Based Targets, SBTs). KPA Tjänstepensionsförsäkrings arbete med klimatomställning i placeringsportföljen lutar sig både mot historisk data och faktiska utsläpp, samt mer framåtblickande data baserad på den senaste forskningen. KPA Tjänstepensionsförsäkring använder sig av data från MSCI, Sustainalytics och en rad olika intresseorganisationer. Mer information om de internationella samarbetsinitiativ och principer som KPA Tjänstepensionsförsäkring har undertecknat finns på hemsidan.

Historisk jämförelse

KPA Tjänstepensionsförsäkrings analys av huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer visar att majoriteten av de indikatorer som mäts har rört sig i en positiv riktning alternativt legat relativt stabilt under 2023, i jämförelse med 2022.

Det finns några indikatorer som har rört sig i motsatt riktning. Absoluta utsläpp i Scope 1 och 2 (växthusgasutsläpp) har ökat under 2023 jämfört med 2022. Detta förklaras primärt av att KPA Tjänstepensionsförsäkrings förvaldade kapital har vuxit, vilket leder till större innehav och därmed större utsläppssiffror.

Vidare har KPA Tjänstepensionsförsäkring även sett ökade utsläpp inom Scope 3 (växthusgasutsläpp). Detta förklaras primärt av att allt fler bolag har börjat

rapportera Scope 3-siffror, vilket därmed leder till en högre rapporterad siffra för KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Å andra sidan ser KPA Tjänstepensionsförsäkring att bolagen i portföljen förflyttade sin energiförbrukning allt mer mot förnybar energi under 2023 jämfört med 2022. Vidare ser vi flera branscher som har minskat sin energiförbrukning överlag under 2023 jämfört med 2022. Detta gäller exempelvis jordbrukssektorn, transportsektorn samt bygg- och fastighetssektorn. Sammantaget indikerar dessa siffror att det finns en omställningsvilja bland portföljens tillgångar.

För övriga indikatorer som KPA Tjänstepensionsförsäkring mäter sågs en relativt stabil utveckling, med ingen eller liten skillnad mellan 2023 och 2022.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings fondselekteringsprocess för fondförsäkring

Referensperiod 2023

Beskrivning av policyer för att identifiera och prioritera de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer

KPA Tjänstepensionsförsäkrings hållbarhetsarbete inom ramen för fondförsäkring styrs av KPA Tjänstepensionsförsäkrings riktlinjer för fondutbud, ett styrande dokument som har antagits av KPA Tjänstepensionsförsäkrings VD. KPA Tjänstepensionsförsäkrings riktlinjer för fondutbud uppdaterades och antogs av bolagets VD senast den 14 december 2023. Sektionen Fondselektering på enheten Kapitalförvaltning och hållbarhet ansvarar för implementering av ovan nämnda styrdokument och säkerställer att riktlinjerna följs genom att följa upp fondernas arbete. Inom fondförsäkringsverksamheten är det fondbolaget och inte KPA Tjänstepensionsförsäkring som fattar investeringsbesluten i den specifika fonden, identifierar, prioriterar och bedömer KPA Tjänstepensionsförsäkring huvudsakliga negativa konsekvenser i samband med sitt urval och uppföljning av fondbolag och fonder.

Riktlinjerna innehåller bland annat KPA Tjänstepensionsförsäkrings kriterier för fondselektering och kriterier för utvalda fonders hållbarhetsarbete. Kriterierna utgör en hjälp och ett tillvägagångssätt att ställa upp krav på fondbolagens hållbarhetsarbete så att fondbolagen identifierar, prioriterar och bedömer huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer i samband med att de beslutar om fonders investeringar och löpande följer upp dessa. KPA Tjänstepension vill även att fonderna ska vidta åtgärder för att undvika och minska investeringarnas huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings kriterier kan delas upp i uteslutande och påverkande kriterier. De uteslutande kriterierna sätter de yttre ramarna för vad KPA Tjänstepensionsförsäkring vill att fonderna investerar i och vad de inte ska investera i. Med hjälp av kriterierna kan KPA Tjänstepensionsförsäkring väljabort en fond som har investeringar som bedöms bedrivas i en verksamhet som i stort sett uteslutande bidrar med huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer, samtidigt som verksamhetens natur också innebär att fondens investeringar bedöms ha en begränsad möjlighet att ställa om i en mer hållbar riktning. Därtill styr påverkande kriterierna arbetet med att försöka påverka fonderna som KPA Tjänstepensionsförsäkring erbjuder i en mer hållbar riktning.

Enkelt uttryckt leder kriterierna till att KPA Tjänstepensionsförsäkring ställer följande krav på fondbolag:

KPA Tjänstepensionsförsäkrings utvalda fonder ska inte investera i bolag som producerar vapen. Fonderna ska heller inte göra investeringar i alkohol, tobak, kommersiell spelverksamhet, pornografi eller i bolag vars omsättning till mer än 30 procent kommer från kol. KPA Tjänstepensionsförsäkring vill även att fonden agerar i det fall ett bolag kan anses ha kränkt internationella normer. Det finns mer information om KPA Tjänstepensionsförsäkrings uteslutande kriterier och vilka gränser som gäller för uteslutande på bolagets hemsida.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings utvalda fonder ska påverka de bolag de investerar i mot en högre grad av hållbarhet. Påverkan kan ske dels genom fondförvaltarens dialog med bolagen, dels genom fondbolagets övergripande hållbarhetsarbete. Påverkan kan ske i egen regi och/eller tillsammans med andra. Fondbolagen ska också, där så är möjligt, delta i valberedningar för att påverka styrelsens sammansättning.

Hur fondbolagen arbetar med påverkansarbete och vad det resulterar i redovisas till KPA Tjänstepensionsförsäkring i regelbundna uppföljningar. I de fall brister uppmärksammas som är kopplade till hållbarhet ska bolaget, där fondbolaget inte ser någon förändringsvilja eller bedömer att bolaget inte kommer att komma till rätta med problemen under en acceptabel tidshorisont, utvärderas och underkännas för investering.

Fonderna screenas två gånger per år av en extern leverantör, ISS ESG, både utifrån KPA Tjänstepensionsförsäkrings krav på uteslutande kriterier samt internationella normer och konventioner. Därtill görs även den årliga mätningen av indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Detta för att kunna bedöma vilka fondbolag och fonder som ska omfattas av påverkansarbete.

KPA Tjänstepensionsförsäkring prioriterar sitt påverkansarbete utifrån en rad olika parametrar, bland annat storleken på innehaven i fonden i förhållande till fondens totala förvaltade kapital. Större ägarandel resulterar i ett mer prioriterat ärende. En annan parameter är att överväga hur sannolikt det är att huvudsakliga negativa konsekvenser, som identifierats i uppföljning, blir verklighet samt hur allvarliga de kan bli. Vid incidenter som bidrar till huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer prioriterar KPA Tjänstepensionsförsäkring de ärenden som har större omfattning. Det innebär att KPA Tjänstepensionsförsäkring bibehåller ett visst mått av flexibilitet i påverkansarbetet mot fondbolagen för att snabbt kunna anpassa sig utifrån en förändrad omvärld.

KPA Tjänstepensionsförsäkring beaktar även ett urval av de valbara indikatorerna. Metoden för att välja ut de valbara indikatorerna som det redogörs för under rubriken ”Andra indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer” tar sin utgångspunkt dels i KPA Tjänstepensionsförsäkrings befintliga styrdokument för att säkerställa att de bedöms vara relevanta för KPA Tjänstepensionsförsäkrings prioriteringar inom hållbarhetsområdet, dels bedöms ha tillfredsställande tillgång på data. I KPA Tjänstepensionsförsäkrings arbete med de valbara indikatorerna gör KPA Tjänstepensionsförsäkring sin bästa bedömning av hur sannolikt det är att dessa huvudsakliga negativa konsekvenser blir verklighet samt hur allvarliga de kan bli.

I arbetet med att identifiera och beakta huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer använder sig KPA Tjänstepensionsförsäkring primärt av data från Sustainability – en internationellt erkänd leverantör av hållbarhetsdata. Det är generellt en stor utmaning för alla finansmarknadsaktörer att det saknas data avseende indikatorer. Den totala data KPA Tjänstepensionsförsäkring har fått för sina investeringar visar att täckningsgraden även i år varierar stort och för flera indikatorer är täckningsgraden för investeringarna mycket låg. KPA Tjänstepensionsförsäkring har haft och har alltjämt en löpande dialog med sina leverantörer för att säkerställa att de samlar in all data som finns att tillgå och KPA Tjänstepensionsförsäkrings uppfattning är att en annan dataleverantör hade ställts inför samma utmaning med bristande datatäckning.

Eftersom data inte är lättillgänglig har KPA Tjänstepensionsförsäkring baserat beräkningen av indikatorer för fonder på genomlyst data rapporterat till tredjepartsleverantör av fonderna själva. Med genomlyst data avses att informationen har hämtats från de underliggande investeringarna.

Policyer för aktieägarengagemang

KPA Tjänstepensionsförsäkring uppställer krav på att fondbolagen har undertecknat FN-initiativet Principles for Responsible Investment (PRI) dvs FN:s principer för ansvarsfulla investeringar och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. KPA Tjänstepensionsförsäkring följer upp att fondbolagen i sin tur arbetar för att påverka de bolag som de investerar i att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och andra principer i PRI. Utifrån de krav som KPA Tjänstepensionsförsäkring uppställer på fondbolagen och utvalda fonder rörande påverkansarbete ska respektive fondbolag beakta indikatorer i sitt aktieägarengagemang. Härvid beaktas bland annat koldioxidavtryck, fossila investeringar, överträdelser av internationella bolagsstandarder, exponering mot kontroversiella vapen och ojämn könsfördelning i styrelser.

Fondbolagen följs löpande upp utifrån hur de arbetar med påverkansarbete och vad det resulterat i. KPA Tjänstepensionsförsäkrings arbete med hållbarhet inom ramen för fondselektionsprocessen är under ständig utveckling och anpassas i viss mån med utvecklingen i omvärlden och på finansmarknaden. Detta innebär att både styrdokument och krav på påverkansarbete kan komma att ändras i framtiden om det inte sker någon minskning av huvudsakliga negativa konsekvenser för fondutbudet under en längre tid (mer än ett år). Men ytterst kan det innebära att KPA Tjänstepensionsförsäkring väljer bort en fond och väljer in en annan mer hållbar fond.

Hänvisningar till internationella standarder

KPA Tjänstepensionsförsäkrings hållbarhetsarbete inom fondselektering styrs av Riktlinjerna för fondutbud. Enligt riktlinjerna ska utvalda fonders arbete med integrering av hållbarhetsfrågor i investeringsprocessen särskilt beakta internationella normer och konventioner såsom OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s Principer för Ansvarsfulla Investeringar (PRI) samt FN:s Global Compact och FN:s Mål för hållbar utveckling. Fondbolaget ska ha anslutit sig till PRI alternativt ha en fastställd plan för en sådan anslutning.

KPA Tjänstepensionsförsäkring screenar löpande fonderna i fondutbudet både utifrån våra uteslutande kriterier och utifrån internationella konventioner och normer. I den normbaserade screeningen utgår KPA Tjänstepensionsförsäkring från bland annat OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s Global Compact. Fondernas innehav analyseras även utifrån internationella standarder av en extern leverantör av hållbarhetsdata två gånger per år. Via detta tillvägagångssätt analyseras överensstämmelsen med internationella standarder samt indikatorerna för sociala förhållanden och personalfrågor vilka beskrivs i detalj i tabellen för obligatoriska indikatorer. Screeningen bidrar även till underlag för KPA Tjänstepensionsförsäkrings påverkansdialoger med fondbolag i de fall ett innehav i en fond strider mot något av nämnda ramverk.

KPA Tjänstepensionsförsäkring följer upp fondbolagens deltagande i Net Zero Asset Manager Initiative (NZAMI), där medlemmarna åtagit sig att placeringsportföljerna ska visa nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2050, i linje med målen i Parisavtalet. Fokus inom alliansen handlar om att åstadkomma en verklig klimatomställning i världsekonomin, och att använda den förändringskraft som finns när många ägare går samman med en gemensam och tydlig målsättning. KPA Tjänstepensionsförsäkring följer även fondbolagens arbete med hur många som har antagit initiativet Science Based Targets, SBTs.

Historisk jämförelse

KPA Tjänstepensionsförsäkrings analys av huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer visar att majoriteten av de indikatorer som mäts har rört sig i en positiv riktning alternativt legat relativt stabilt under 2023, i jämförelse med 2022.

Det finns ett antal indikatorer som rört sig i motsatt riktning. Absoluta utsläpp i Scope 1 och 2 har ökat under 2023 jämfört med 2022. Detta förklaras primärt av att KPA Tjänstepensionsförsäkring förvaltade kapital har vuxit, vilket leder till större innehav och därmed större utsläppssiffror. Sett till intensitet, det vill säga utsläpp i relation till tillgångarnas försäljning, har emellertid utsläppen minskat under 2023 jämfört med 2022.

Vidare har KPA Tjänstepensionsförsäkring även sett ökade utsläpp inom Scope 3. Detta förklaras primärt av att allt fler bolag har börjat rapportera Scope 3-siffror, vilket därmed leder till en högre rapporterad siffra för KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Å andra sidan ser KPA Tjänstepensionsförsäkring att bolagen förflyttade sin energiförbrukning allt mer mot förnybar energi under 2023 jämfört med 2022. Vidare ser vi flera branscher som har minskat sin energiförbrukning överlag under 2023 jämfört med 2022. Detta gäller exempelvis jordbrukssektorn, transportsektorn samt bygg- och fastighetssektorn. Sammantaget visar dessa siffror att det finns en omställningsvilja.

För övriga indikatorer som KPA Tjänstepensionsförsäkring mäter sågs en relativt stabil utveckling, med ingen eller liten skillnad mellan 2023 och 2022.